KARACADAĞ
KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

TRC2 BÖLGESİ AYLIK EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Sevin DEMİRBAŞ YAY

Sayı 112| EYLÜL 2020

Bu Rapor Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından, TRC2 (Diyarbakır ve Şanlıurfa) Bölgesi güncel ekonomik gelişmelerinin bölge aktörlerince takip edilebilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

TRC2 BÖLGESİ

Endeksler

Tüketici Fiyatları Endeksi 3

İstatistikler

İhracat Rakamları 4
İthalat Rakamları 6
Yatırım Teşvik Belgeleri 8
Kurulan-Kapanan Şirket İstatistikleri 10
Konut Satışları 10
Havalimanı Yolcu Trafiği 11
Turizm Verileri 12
Vergi Gelirleri 13
Bankacılık Verileri 14
SGK Verileri 15
İşgücü İstatistikleri 16
Esnaf, İşyeri ve Oda Verileri 16
OSB Verileri 17
Devam Eden Önemli Projeler 19
Kaynakça 22

TÜKETİCİ FİYATLARI ENDEKSİ – EYLÜL, 2020

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %11,75, aylık %0,97 arttı

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,97, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,33, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,75 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,47 artış gerçekleşti.

Yıllık en düşük artış %0,68 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti

Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %6,74 ile haberleşme, %6,91 ile giyim ve ayakkabı ve %7,55 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %25,17 ile çeşitli mal ve hizmetler, %15,09 ile sağlık ve %14,95 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

Aylık en yüksek azalış %0,07 ile eğitim grubunda oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Eylül ayında azalış gösteren diğer ana grup ise %0,03 ile giyim ve ayakkabı oldu. Buna karşılık, ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Eylül ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, %3,02 ile ev eşyası, %1,84 ile ulaştırma ve %0,93 ile konut oldu.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS)2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %9,42 ile TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %13,76 ile TRC2 (Diyarbakır, Şanlıurfa) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %12,71 ile TR22 (Balıkesir, Çanakkale) bölgesinde gerçekleşti. Eylül 2020'de, endekste kapsanan 418 maddeden, 62 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 42 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 314 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

İstatistiki Bölgelere Göre Tüketici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları (2003=100), Eylül 2020

İstatistiki Bölgeler	Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim Oranı (%)	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranı (%)	On İki Aylık Ortalamalara Göre Değişim Oranı (%)	Endeks
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	0,88	9,12	13,76	11,70	505,92
Türkiye	**0,97**	**8,33**	**11,75**	**11,47**	**477,21**

Kaynak: TÜİK, 2020a.

İHRACAT (DİYARBAKIR) – AĞUSTOS, 2020 ($)

ISIC Adı	Ağustos 2019	Ağustos 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	30.652	0	-100
Metal cevherleri	7.497.042	4.654.069	-37,92
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	2.623.121	2.864.603	9,21
Gıda ürünleri ve içecek	1.465.007	2.621.430	78,94
Tütün ürünleri	0	35.700	-
Tekstil ürünleri	334.737	336.775	0,61
Giyim eşyası	17.244	0	-100,00
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	442	0	-100,00
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	210.152	178.891	-14,88
Kağıt ve kağıt ürünleri	1.210.662	731.967	-39,54
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	177	13.890	7747,46
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	320.140	312.668	-2,33
Kimyasal madde ve ürünler	284.692	766.682	169,30
Plastik ve kauçuk ürünleri	668.461	649.552	-2,83
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	1.763.849	1.487.596	-15,66
Ana metal sanayi	247.851	667.615	169,36
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	213.039	272.811	28,06
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	625.089	75.941	-87,85
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekina ve cihazlar	580.747	315.088	-45,74
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	1.632	0	-100,00
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	18.370	22.956	24,96
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	2.138.562	172.125	-91,95
Diğer ulaşım araçları	362	0	-100,00
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	222.352	469.986	111,37
Atık ve hurdalar	0	19.283	-
Ağustos Ayı Toplam	**20.474.382**	**16.669.628**	**-18,58**
Ocak-Ağustos Toplamı	**129.711.162**	**131.040.790**	**1,03**

Kaynak: TÜİK, 2020b.

İHRACAT (ŞANLIURFA) – AĞUSTOS, 2020 ($)

ISIC Adı	Ağustos 2019	Ağustos 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	1.824.275	1.052.237	-42,32
Ormancılık ve tomrukçuluk	0	2.272	-
Maden kömürü , linyit ve turb	0	1.840	-
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	3.871	14.884	284,50
Gıda ürünleri ve içecek	297.974	386.358	29,66
Tekstil ürünleri	254.104	384.485	51,31
Giyim eşyası	400.178	583.362	45,78
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	4.021	35.264	777,00
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	64.678	146.715	126,84
Kağıt ve kağıt ürünleri	300	33.701	11133,67
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	440	141	-67,95
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	163.466	103.862	-36,46
Kimyasal madde ve ürünler	397.042	1.068.427	169,10
Plastik ve kauçuk ürünleri	742.209	755.314	1,77
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	1.429.692	1.063.518	-25,61
Ana metal sanayi	125.588	363.715	189,61
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	57.774	69.711	20,66
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	1.534.761	1.823.448	18,81
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekina ve cihazlar	2.042.087	1.651.151	-19,14
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	0	8.973	-
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	411.757	433.019	5,16
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	1.245.809	359.052	-71,18
Atık ve hurdalar	78.036	193.802	148,35
Ağustos Ayı Toplam	**11.078.062**	**10.535.251**	**-4,90**
Ocak-Ağustos Toplamı	**102.486.198**	**95.447.472**	**-6,87**

Kaynak: TÜİK, 2020b.

İTHALAT (DİYARBAKIR) – AĞUSTOS, 2020 ($)

ISIC Adı	Ağustos 2019	Ağustos 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	1.445.044	1.518.239	5,07
Gıda ürünleri ve içecek	28.545	96.544	238,22
Tekstil ürünleri	17.781	55.120	209,99
Kağıt ve kağıt ürünleri	275.277	98.815	-64,10
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	2.838	1.905	-32,88
Kimyasal madde ve ürünler	136.634	117.855	-13,74
Plastik ve kauçuk ürünleri	72.140	97.928	35,75
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	156.972	113.417	-27,75
Ana metal sanayi	309.270	1.999.732	546,60
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	13.452	27.753	106,31
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	166.210	1.440.669	766,78
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	81.321	118.502	45,72
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekina ve cihazlar	144.770	391.894	170,70
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	201.114	150.519	-25,16
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	120.496	31.277	-74,04
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	307.790	799.357	159,71
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	66.839	3.689	-94,48
Atık ve hurdalar	259.142	61.350	-76,33
Eğlence, kültür ve sporla ilgili faaliyetler	4.306	0	-100,00
Ağustos Ayı Toplam	**3.809.941**	**7.124.565**	**87,00**
Ocak-Ağustos Toplamı	**55.962.589**	**73.560.698**	**31,45**

Kaynak: TÜİK, 2020b.

İTHALAT (ŞANLIURFA) – AĞUSTOS, 2020 ($)

ISIC Adı	Ağustos 2019	Ağustos 2020	Değişim (%)
Tarım ve hayvancılık	9.044.688	9.338.698	3,25
Ormancılık ve tomrukçuluk	0	11.593	-
Gıda ürünleri ve içecek	3.605	118.977	3200,33
Tekstil ürünleri	2.154.115	2.051.491	-4,76
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	3.904	12.548	221,41
Kağıt ve kağıt ürünleri	19.987	4.591	-77,03
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	0	1.475	-
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar	17.519	0	-100,00
Kimyasal madde ve ürünler	751.107	1.086.720	44,68
Plastik ve kauçuk ürünleri	157.325	136.871	-13,00
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	54.852	112.201	104,55
Ana metal sanayi	332.872	1.352.950	306,45
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	156.837	143.032	-8,80
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	844.474	977.523	15,76
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	15.140	1.818	-87,99
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekina ve cihazlar	411.177	433.602	5,45
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	30.569	53.771	75,90
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	82.569	329.235	298,74
Motorlu kara taşıtı ve römorklar	186	2.712	1358,06
Diğer ulaşım araçları	232	0	-100,00
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	484.401	269.814	-44,30
Atık ve hurdalar	332.773	259.238	-22,10
Ağustos Ayı Toplam	**14.898.332**	**16.698.860**	**12,09**
Ocak-Ağustos Toplamı	**122.150.136**	**153.496.383**	**25,66**

Kaynak: TÜİK, 2020b.

DİYARBAKIR İLİ YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ, AĞUSTOS 2020

Yıl	Belge Adedi	TR İçindeki Payı (%)	Sabit Yatırım (Milyon TL)	TR İçindeki Payı (%)	İstihdam	TR İçindeki Payı (%)
2011	54	1,4	167	0,4	994	0,9
2012	62	1,6	303	0,4	2.726	1,7
2013	99	2,2	429	0,5	4.074	2,2
2014	99	2,7	360	0,4	3.784	2,3
2015	90	2,1	341	0,3	3.878	2,6
2016	72	1,4	356	0,3	3.662	2,4
2017	161	2,2	873	0,5	7.603	3,3
2018	171	2,9	939	0,5	9.100	3,6
2019	137	2,4	1.939	1,3	11.553	5,5
2020 Ocak-Ağustos	173	2,8	1.396	1,1	12.383	6,5
Toplam	**1.118**	**2,2**	**7.104**	**0,6**	**59.757**	**3,3**

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020.

Son 10 yıllık dönemde Diyarbakır ilinde toplam 1.118 adet yatırım teşvik belgesi alınmış olup Türkiye'de düzenlenen toplam belge sayısı içindeki payı %2,2'dir. 2019 yılında 137 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 1 milyar 939 milyon TL ve istihdam sayısı 11.553 kişidir. Diyarbakır'da 2019 yılında alınmış teşvik belgelerinin ülke içindeki payı; belge sayısı bakımından %2,4, sabit yatırım tutarı bakımından %1,5, istihdam sayısı bakımından %5,5'tir.

2020 yılı Ocak-Ağustos döneminde ise 173 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 1 milyar 396 milyon TL ve istihdam sayısı 12.383 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %158'lik, sabit yatırım tutarında %99'luk ve istihdamda ise %160'lık artış gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde de bu yıl, önceki yılın aynı dönemine göre, belge sayısında %100, yatırım tutarında %38, istihdam sayısında ise %55 artış gerçekleşmiştir.

ŞANLIURFA İLİ YATIRIM TEŞVİK BELGELERİ, AĞUSTOS 2020

Yıl	Belge Adedi	TR İçindeki Payı (%)	Sabit Yatırım (Milyon TL)	TR İçindeki Payı (%)	İstihdam	TR İçindeki Payı (%)
2011	41	1,07	314	0,7	852	0,7
2012	82	2,09	426	0,6	5.581	3,4
2013	119	2,6	725	0,7	8.871	4,6
2014	71	1,9	259	0,3	5.132	3,2
2015	99	2,2	458	0,4	5.224	3,6
2016	92	1,8	456	0,5	4.369	2,3
2017	252	3,4	2.153	1,08	8.749	4,04
2018	208	3,5	1.087	0,6	9.231	3,7
2019	137	2,4	789	0,6	6.150	3,0
2020 Ocak-Ağustos	122	1,9	971	0,75	5.274	2,8
Toplam	**1.223**	**2,1**	**7.638**	**0,6**	**59.433**	**3,1**

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020.

Son 10 yıllık dönemde Şanlıurfa'da toplam 1.223 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup Türkiye'de düzenlenen toplam belge sayısı içindeki payı %2,1'dir. 2019 yılında ise 137 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 789 milyon TL ve istihdam sayısı 6.150 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %33,65, istihdamda %32,26'lık sabit yatırım tutarında ise %27,36'lık azalış gerçekleşmiştir.

2020 yılı Ocak-Ağustos döneminde 122 adet yatırım teşvik belgesi alınmıştır. Bu belgelere bağlı sabit yatırım tutarı 971 Milyon TL ve istihdam sayısı 5.274 kişidir. Önceki yılın aynı dönemine göre belge adetinde %50,6'lık, sabit yatırım tutarında %168,2'lik ve istihdamda %72,9'luk artış gerçekleşmiştir Türkiye genelinde ise 2020 yılı Ocak- Ağustos-Temmuz döneminde, önceki yılın aynı dönemine göre, belge sayısında %100,'lük sabit yatırım tutarında %38'lik ve istihdam sayısında %55'lik artış olmuştur.

.

KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ, AĞUSTOS 2020

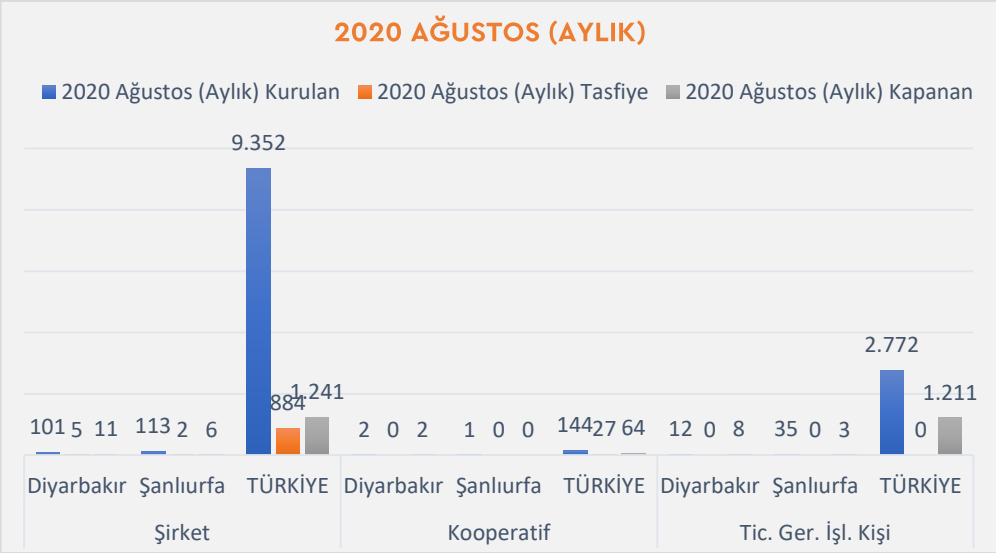

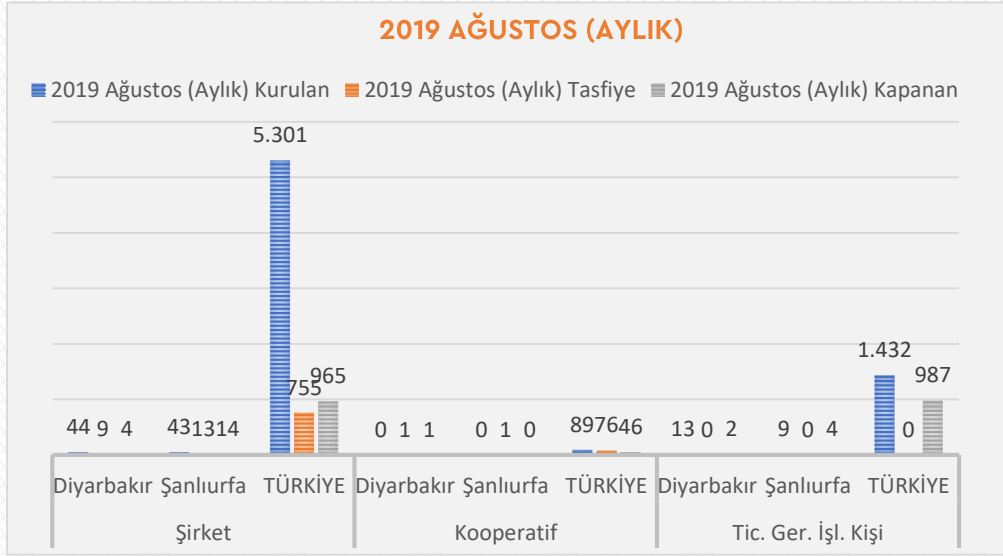

Kaynak: TOBB, 2020.

TRC2 BÖLGESİ KONUT SATIŞ SAYILARI, AĞUSTOS 2020

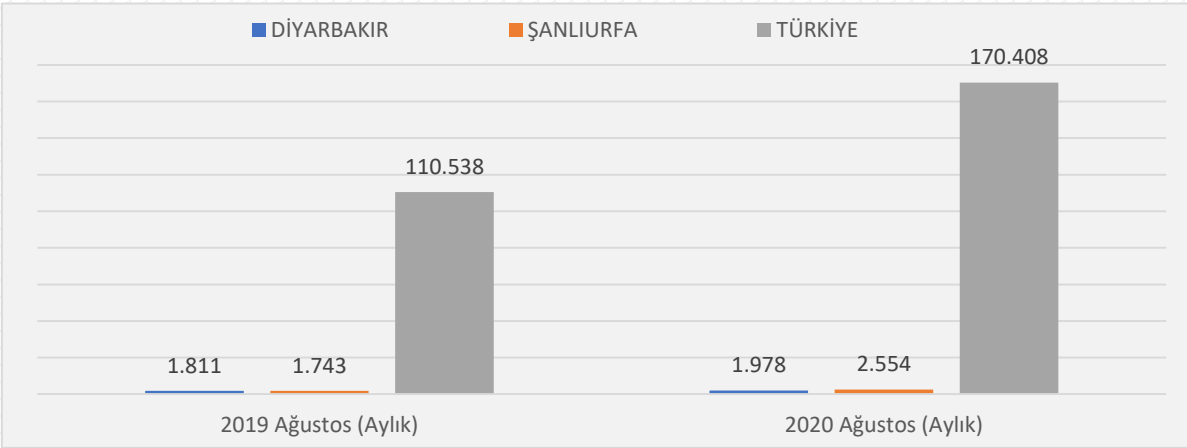

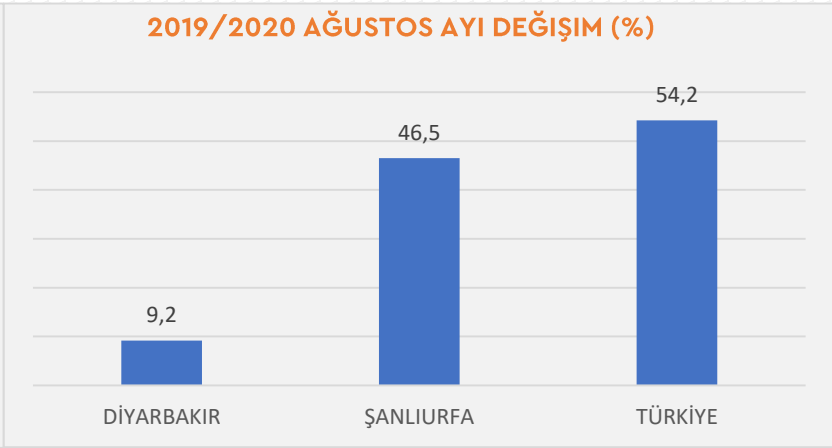

Kaynak: TÜİK, 2020c.

TRC2 BÖLGESİ HAVALİMANI YOLCU TRAFİĞİ (GELEN-GİDEN), AĞUSTOS 2020

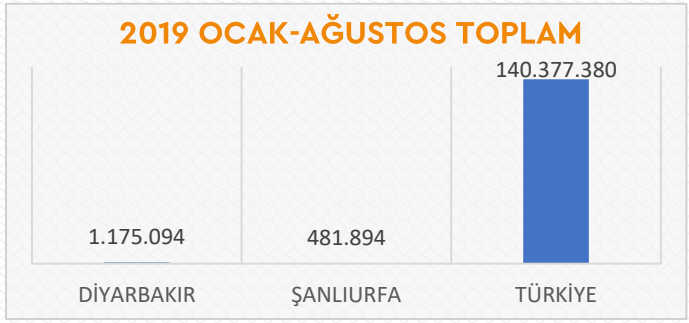

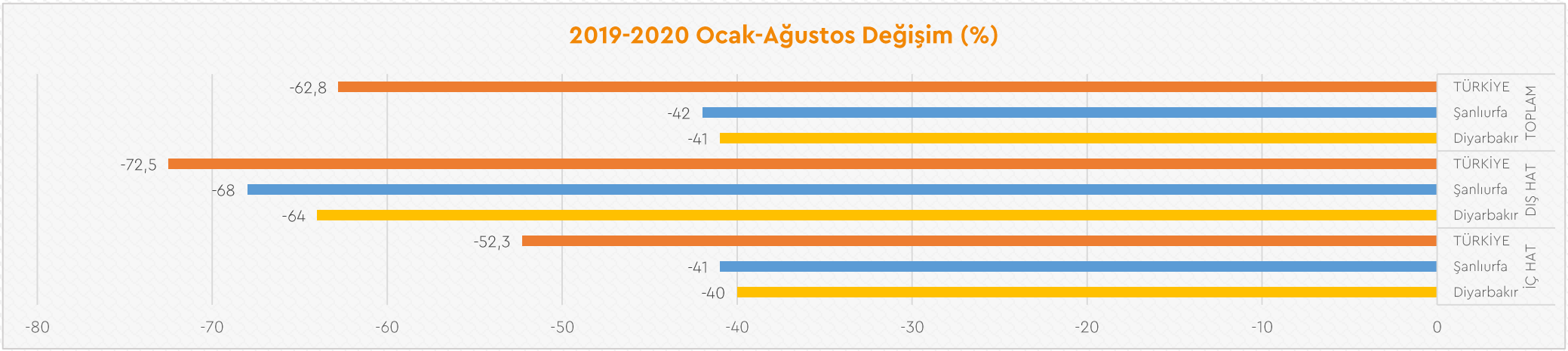

Kaynak: DHMİ.

TRC2 BÖLGESİ TURİZM VERİLERİ, AĞUSTOS 2020

2020 Yılı Tesise Geliş Sayıları

TRC2 Bölge (Diyarbakır-Şanlıurfa) illerinde 2020 Yılı Ağustos döneminde önceki yılın aynı ayına göre *Tesise Geliş Sayısında* Bölge illerimiz ve Türkiye genelinde ise düşüş yaşanmış olup düşüşler şu şekilde olmuştur; Diyarbakır'da **%-15,94** ve Şanlıurfa'da **%-44,0** ve Türkiye'de **%-31,92**.

BÖLGELER	2020 Ocak	2020 Şubat	2020 Mart	2020 Nisan	2020 Mayıs	2020 Haziran	2020 Temmuz	2020 Ağustos	2019 Ağustos	2019/2020 Ağustos Ayı Değişim (%)
Diyarbakır	40.609	40.001	27.594	16.492	22.503	28.125	35.263	37.412	44.507	-15,94
Şanlıurfa	36.601	33.531	21.088	17.654	23.893	24.630	28.187	27.315	48.775	-44,00
Türkiye	**4.638.672**	**4.196.910**	**2.711.720**	**1.621.459**	**1.740.605**	**2.203.877**	**4.507.719**	**6.959.139**	**10.222.519**	**-31,92**

2020 Yılı Geceleme Sayıları

TRC2 Bölge (Diyarbakır-Şanlıurfa) İllerinde 2020 Yılı Ağustos döneminde önceki yılın aynı ayına göre *Tesislerde Geceleme Sayısı hem bölge illerinde hem de Türkiye'de düşüş göstermiş olup* değişimler şu şekilde gerçekleşmiştir; Diyarbakır'da **%12,28,** Şanlıurfa'da **%-36,45** ve Türkiye'de **%-41,34**.

BÖLGELER	2020 Ocak	2020 Şubat	2020 Mart	2020 Nisan	2020 Mayıs	2020 Haziran	2020 Temmuz	2020 Ağustos	2019 Ağustos	2019/2020 Ağustos Ayı Değişim (%)
Diyarbakır	61.688	59.522	44.071	16.492	22.503	43.076	53.043	57.929	66.036	-12,28
Şanlıurfa	67.316	62.393	38.327	17.654	23.893	41.580	47.864	46.812	73.660	-36,45
Türkiye	**9.678.499**	**8.475.338**	**5.495.042**	**1.621.459**	**1.740.605**	**4.123.531**	**9.761.027**	**17.484.098**	**29.803.881**	**-41,34**

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2020

TRC2 BÖLGESİ VERGİ GELİRLERİ, AĞUSTOS 2020

2020 yılının Ağustos döneminde Diyarbakır'da toplam **3,96 Milyar TL**'lik vergi tahakkuk etmiş, **1,46 Milyar TL**'si tahsil edilmiş olup **%36,79** vergi tahsilat oranı ile Türkiye'de **71.** sırada, tahsilatı miktarı açısından ise **24.** sırada yer almıştır. Aynı dönemde Şanlıurfa'da toplam **2,97 Milyar TL**'lik vergi tahakkuk etmiş **1,17 Milyar** TL'si tahsil edilmiş olup **%23,27** vergi tahsilat oranı ile Türkiye'de **67.** sırada, tahsilatı miktarı açısından ise **26.** sırada yer almıştır.

BÖLGELER	Tahakkuk (Bin TL)	Tahsilat (Bin TL)	Tahsilat Oranı (%)	Tahsilat Oranına Göre Türkiye Sıralaması	Tahsilat Miktarına Göre Türkiye Sıralaması
Diyarbakır	3.964.096	1.458.281	36,79	71	24
Şanlıurfa	2.973.068	1.167.524	39,27	67	26
Türkiye	**754.405.537**	**510.418.170**	**67,66**	**-**	**-**

Kaynak: Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü.

TRC2 BÖLGESİ BANKACILIK VERİLERİ, HAZİRAN 2020

MEVDUAT	2020-6		2020-3		DEĞİŞİM (%)
BÖLGE	TL	İl Sırası	TL	İl Sırası	
DİYARBAKIR	13.670.403	23	11.567.854	23	18,2
ŞANLIURFA	10.378.268	28	8.099.307	31	28,1
TÜRKİYE	**3.059.747.561**	-	**2.796.018.245**	**-**	9,4

KREDİ	2020-6		2020-3		DEĞİŞİM (%)
BÖLGE	TL	İl Sırası	TL	İl Sırası	
DİYARBAKIR	20.428.530	23	17.458.845	23	17,0
ŞANLIURFA	18.160.750	25	15.556.675	25	16,7
TÜRKİYE	**3.406.869.513**	**-**	**3.046.288.175**	**-**	11,8

TAKİP ORANI*	2020-6		2020-3		DEĞİŞİM (%)
BÖLGE	Oran (%)	İl Sırası	Oran (%)	İl Sırası	
DİYARBAKIR	6,44	7	7,7	7	-16,4
ŞANLIURFA	6,16	9	7,3	9	-15,6
TÜRKİYE	4,10	**-**	**5,0**	**-**	-18,0

Kaynak: https://www.bddk.org.tr/bultenfinturk

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU VERİLERİ, 2020

	Türkiye	Diyarbakır	Şanlıurfa
Özel Sektör İşyeri Sayısı (4 a* Kapsamında), Temmuz 2020	1.885.829	17.144	13.869
Özel Sektör Çalışan Sayısı (4 a kapsamında), Temmuz 2020	14.432.781	148.907	138.854
Toplam Aktif Sigortalı (4 a, 4 b** ve 4 c**) Sayısı, Temmuz 2020	21.629.598	257.271	253.761
İmalat Sanayi İşyeri Sayısı, 2019	273.569	1.655	1.557
İmalat Sanayi Çalışan Sayısı, 2019	3.774.496	20.801	21.610

Kaynak: SGK

*: 4 a kapsamı; 1- Zorunlu, 2 -Çırak, 3- Yurt dışı Topluluk, 4-Tarım (2925),5-Diğer Sigortalılar, 6-Stajyer ve Kursiyerler.

**: 4 b kapsamı; Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı Olanlar, Esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar, Anonim ve komandit şirket ve ortakları, tarımsal faaliyette bulunanalar.

***: 4 c kapsamı Kamu idarelerinde;
i) 5510 sayılı Kanunun 4. Maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanları,
ii) 5510 sayılı Kanunun 4. Maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanları ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananları ifade etmektedir.

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ, 2020

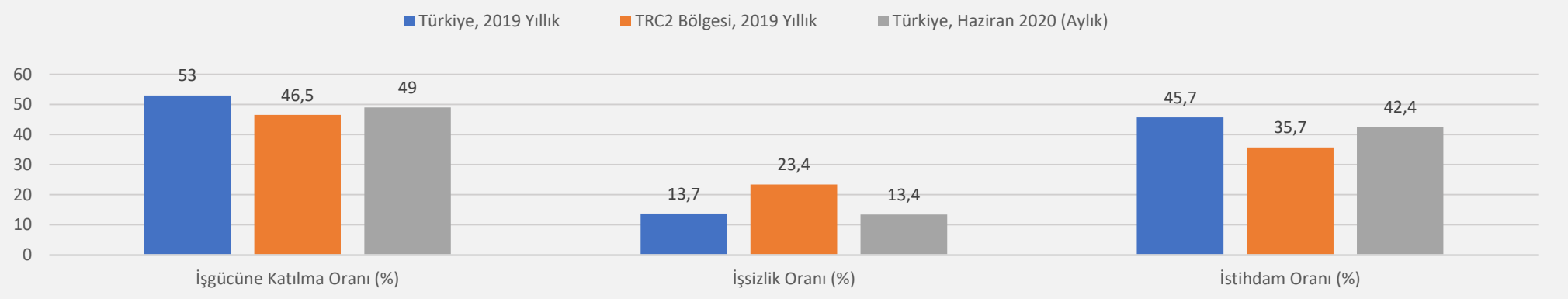

Kaynak: TUİK, 2020d

ESNAF, İŞYERİ VE ODA BİLGİLERİ, EYLÜL 2020

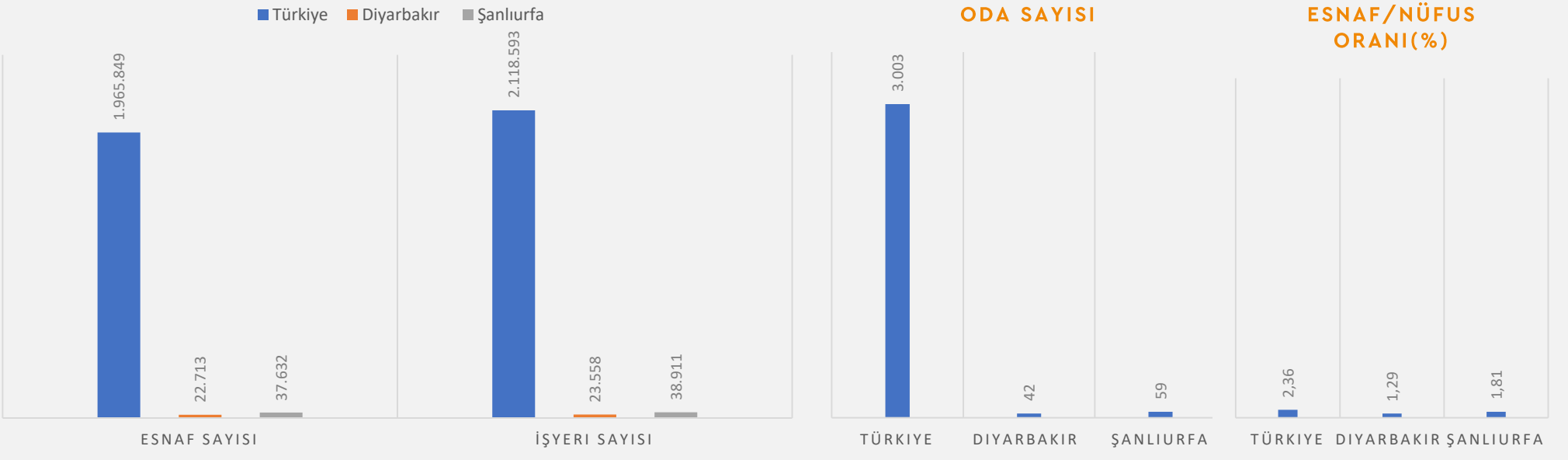

Kaynak: TESK

DİYARBAKIR OSB VERİLERİ, AĞUSTOS 2020

S.N	OSB Adı	Bölge Büyüklüğü (Ha)	Sanayi Parseli Sayısı (Adet)	Tahsis Edilen Parsel Sayısı (Adet)	Tahsis Edilebilir Boş Parsel Sayısı (Adet)
1	Diyarbakır 1. OSB	915,8	309	297	12
2	Tarıma Dayalı İhtisas OSB	186	83	83	0
3	Tekstil İhtisas OSB	68	105	103	2

Diyarbakır 1.OSB 2020 Yılı Aylık Elektrik Tüketim Miktarı (Kwh)

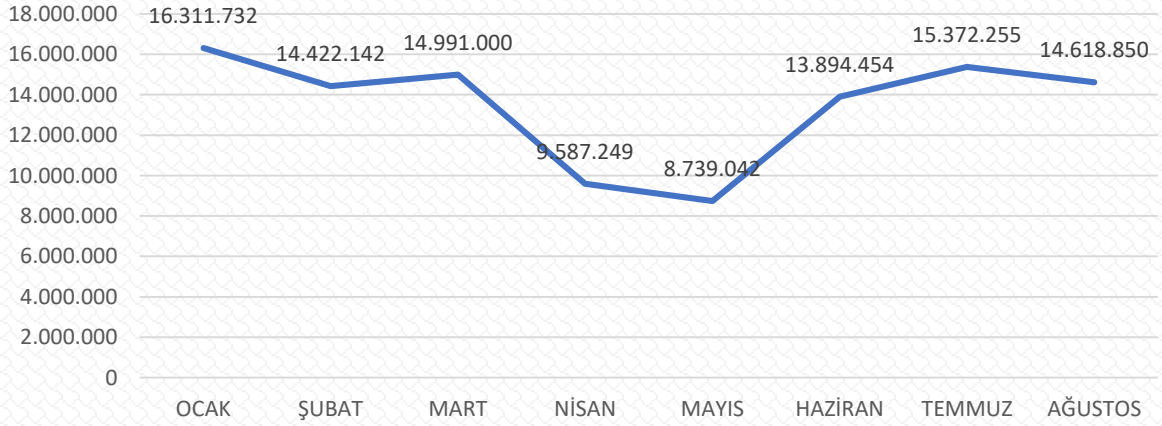

Diyarbakır 1. OSB Firmalarının Sektörel Dağılımı

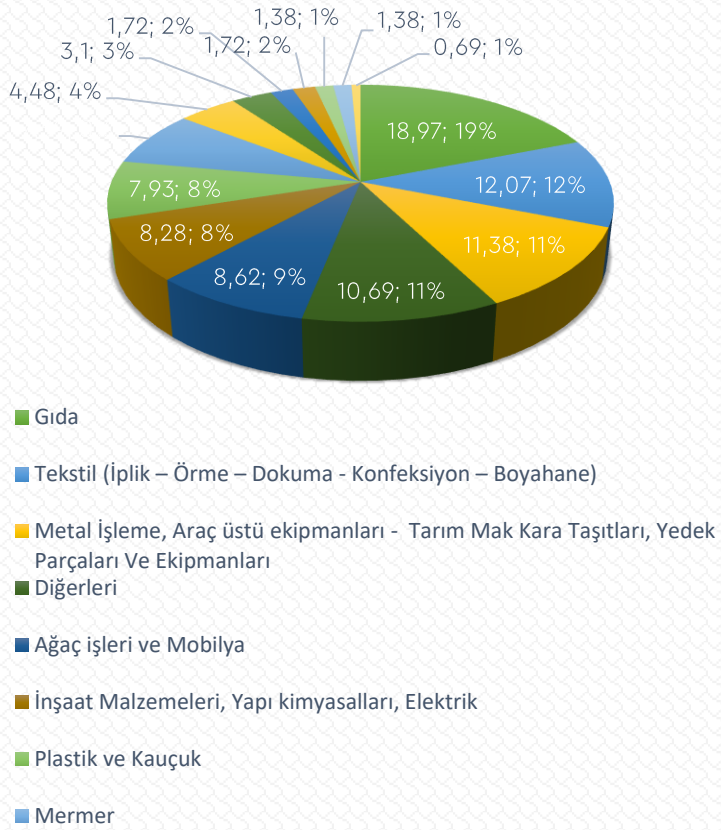

Kaynak: Diyarbakır OSB Müdürlükleri.

ŞANLIURFA OSB VERİLERİ, AĞUSTOS 2020

S.N.	OSB Adı	Bölge Büyüklüğü (Ha)	Sanayi Parseli Sayısı (Adet)	Tahsis Edilen Parsel Sayısı (Adet)	Tahsis Edilebilir Boş Parsel Sayısı (Adet)
1	Şanlıurfa OSB	1700	555	423	132
2	Viranşehir OSB	110	80	75	5
3	Birecik OSB	110	41	33	8
4	Şanlıurfa Gıda İhtisas OSB	235	86	0	86
5	Şanlıurfa Besi İhtisas OSB	855	538*	74	464

Şanlıurfa 1.OSB 2020 Yılı Elektrik Tüketim Miktarı (Kwh)

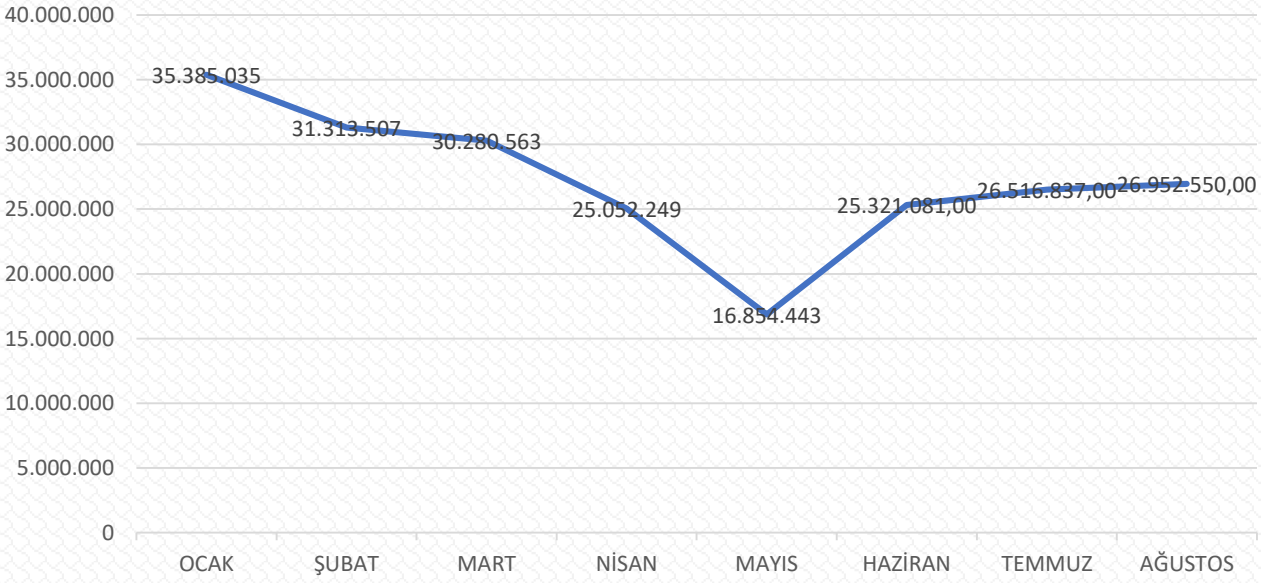

Şanlıurfa 1. OSB Firmalarının Sektörel Dağılımı

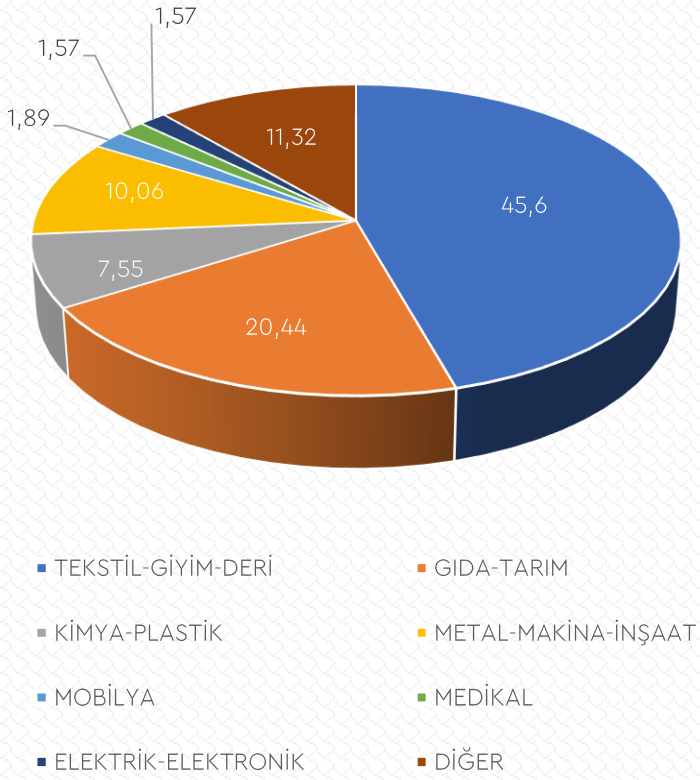

Kaynak: Şanlıurfa OSB Müdürlükleri.

DİYARBAKIR İLİ DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER, 2020

S.N.	YATIRIM / PROJE ADI	GÜNCEL DURUM
1	DİYARBAKIR OSB EVSEL VE ENDÜSTRİYEL ATIKSU ARITMA TESİSİ	Diyarbakır OSB (Tevsii) Evsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi Yapım İşi inşaatında fiziki gerçekleşme oranı %53'e ulaşmıştır. COVID-19 ve yağışlardan dolayı çalışmalarına ara veren yüklenici firma, 10 Mayıs 2020 tarihinden itibaren alanda çalışmalarına tekrar başlamış ve sorunsuz bir şekilde devam etmektedir.
2	DİYARBAKIR TEKSTİL İHTİSAS OSB	Diyarbakır Tekstil İhtisas OSB Yönetim Kurulu tarafından 65 firmaya yer tahsisi yapılmış olup bu firmalar 1,5 Milyar TL'lik sabit yatırım, 9.687 kişilik istihdam taahhüdünde bulunmuştur. Bu talepler dışında yeni yatırımcılara tahsis edilecek 2 adet boş parsel mevcuttur. Toplamda 105 sanayi parseli mevcut olup, bumlardan 103 tanesinin yatırımcılara tahsisi tamamlanmıştır. Yapı ruhsatı alan 18 firmanın fabrika inşaatları devam etmektedir. 20 firma da yapı ruhsatı başvuru hazırlığı yapmaktadır. 18.623.034,00 TL ihale bedeli ile yapımına devam edilen Yol, Atıksu, Yağmursuyu, İçme Suyu, Telekom İnşaatı, Kamera Sistemi ve Paket Arıtma Tesisi İnşaatlarından Müteşekkil Altyapı İnşaatının 2020 yılı Ekim ayı itibari ile fiziki iş ilerleme yüzdesi %74,70'dir. 8.948.240,00 TL ihale bedeli ile yapımına devam edilen Elektrik Altyapı işinin 2020 yılı Ekim ayı itibari ile fiziki iş ilerleme yüzdesi ise % 59,80'dır.
3	DİYARBAKIR KARACADAĞ (İKİNCİ KARMA) OSB	Diyarbakır'da artan sanayi parseli talebinin karşılanması için Şanlıurfa Karayolu 28. km civarında İkinci Karma OSB çalışmaları başlatılmıştır. Toplam alanı 294 Hektar olan OSB'de 216 sanayi parseli bulunmaktadır. Tam kapasite ile faaliyete geçildiğinde 10.000 Kişinin istihdam edilmesi planlanmaktadır. OSB Kuruluş Protokolü 28 Aralık 2018 tarihinde Bakanlık tarafından onaylanarak tüzel kişilik kazanmıştır. İmar Planı Bakanlık onayına sunulmuştur. İmar Planı Bakanlık tarafından onaylanmış olup parselasyon planı çalışmaları başlatılmıştır.
4	DİYARBAKIR LOJİSTİK MERKEZ PROJESİ	Diyarbakır-Elazığ yolunun 15. Km'sinde yer alan Diyarbakır Lojistik Merkezi 229 Hektar Alan olup, 58 Adet A+ depo inşa edilmesi planlanmaktadır. Tam kapasite ile faaliyete geçildiğinden 5.400 doğrudan istihdam sağlayacak olan Merkezin toplam yatırım tutarı 123 Milyon ABD Dolarıdır. Merkezin yapılacağı alan 12 Aralık 2019 tarihide Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı olarak ilan edilmiştir. Projelendirme çalışmalarında sona gelinmiş olup yatırımcılarla görüşme aşamasına geçilmiştir.

Kaynak: Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır YDO

ŞANLIURFA İLİ DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER, 2020

S.N.	YATIRIM / PROJE ADI	GÜNCEL DURUM
1	ŞANLIURFA GIDA İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ PROJESİ	2012 yılında Ajansımızın Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması ile başvuru süreçleri başlatılan "Şanlıurfa Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi" kuruluş işlemleri Valiliğimiz başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlar ile yakın takib edilerek 2017 Yılı sonu itibari tamamlanmıştır. Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü tarafından talep edilen tüm ön çalışmalar (Jeolojik Etüd, Halihazır Haritalar, Çed Belgesi, İmar Planı) süreci hızlandırmak üzere Ajansımız tarafından hazırlatılmıştır. Ajansımızın 2018 Yılı Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında Altyapı ve Arıtma Tesisi projeleri hazırlanana 235 Ha Büyüklüğündeki Gıda İhtisas OSB'si yatırım programında olup, 2020 yılı içerisinde altyapı ihalelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Hali hazırda yatırımcılardan yer tahsisi ile ilgili başvuruların alınma sürecine başlanılmıştır.
2	AYAKKABICILAR SANAYİ BÖLGESİ PROJESİ	Şanlıurfa'da ayakkabı sektörünün kümelenme modeli ile geliştirilmesi, yatırım ve üretim maliyetlerinin azaltılması amacı ile Ajansımız tarafından geliştirilen Şanlıurfa YİKOB sahipliğinde "Ayakkabıcılar Sanayi Bölgesi Projesi"ni Şanlıurfa OSB'de uyguluyoruz. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 15,5 Milyon TL'si Bakanlığımız tarafından karşılanan ve toplam 23 Milyon TL'ye mal olan projede 13 adet fabrika binası ve tedarikçi firmalar için toplam 7 adet dükkan yapılmıştır (46 bin m2 kapalı alan). 2019 yılı itibari ile tüm fabrikaların tahsisleri tamamı Şanlıurfa dışından olan yatırımcılara gerçekleştirilmiş olup yatırımlar hızla başlamıştır. Yatırım bölgesinden hali hazırda 1.000 kişiye yaklaşan istihdam sayısının 2020 sonu itibari ile 2500 kişiye ulaşması öngörülmektedir.
3	KÜLTÜR ADASI PROJESİ	Yine Ajansımızın Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı ile YİKOB tarafından yürütülen "Kültür Adası" Projesine yaklaşık 20 Milyon TL destek sağlandı. Bu destek ile birlikte 11 adet eski Şanlıurfa evi gerekli kamulaştırma ve restorasyon işlemleri yapılarak Butik Otele dönüştürüldü. Valiliğimizin girişimleri ile Vilayetler Evine tahsis edilen bu tarihi yapılar 11 Nisan 2020'de butik otel olarak Şanlıurfa Turizmine hizmet vermeye başlamıştır. Örnek olan bu modelin başka ada projelerinde uygulanması için de yeni çalışmalar başlatıldı.

Kaynak: Karacadağ Kalkınma Ajansı, Şanlıurfa YDO

ŞANLIURFA İLİ DEVAM EDEN ÖNEMLİ PROJELER, 2020

S.N.	YATIRIM / PROJE ADI	GÜNCEL DURUM
4	ŞANLIURFA TEKNO-GİRİŞİMCİLİK VE İNOVASYON MERKEZİ PROJESİ	Şanlıurfa'nın girişimcilik ekosistemini güçlendirmek adına ilimizdeki ilgili paydaşlarımız ile geliştirdiğimiz ve Ajansımızın Güdümlü Proje Desteği ile finanse ettiğimiz Şanlıurfa Teknokent bünyesinde "Şanlıurfa Tekno- Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi" kurulmuştur. 2,7 Milyon TL'lik bu proje ile Şanlıurfa'da yazılım ve bilgi teknolojileri alanlarında iş fikri olan girişimcilere fiziki altyapı, eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Böylece fikirlerin olgunlaşarak ticarileşmesi ve girişimcilerin kendi işletmelerini kurmaları sağlanacaktır.
5	TEKNO İŞGEM PROJESİ	Şanlıurfa'da Ar-Ge ve inovasyon konusunda bir ekosistem oluşturmak amacıyla 2018 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında 2,2 Milyon TL'lik "Tekno İşgem" Projesini hayat geçiriyoruz. Şanlıurfa Teknokent ve Harran Üniversitesi tarafından yürütülen proje ile Teknokent alanı içerisinde yer alan atıl bir bina Tekno İşgem'e dönüştürüldü ve bu sayede işlikler ve ortak atölyeler oluşturuldu. Bu alanda, yeni kurulan veya ön kuluçkadan mezun teknolojik tabanlı, yüksek katma değerli mal üreten, Ar-Ge, inovasyon potansiyeli olan işletmelere ortalama üç yıl süreyle uygun kiralı işyeri, ortak ofis, danışmanlık, eğitim, finansa erişim gibi hizmetler sağlanacaktır.
6	ŞANLIURFA TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VE EĞİTİM MERKEZİ PROJESİ	Şanlıurfa'da sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kalifiye işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla Ajansımızın Güdümlü Desteği kapsamında Şanlıurfa Teknoloji Geliştirme ve Eğitim Merkezi projesini hayata geçiriyoruz. Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesinde kurulan, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yürütülen ve yaklaşık 5,7 Milyon TL'ye mal olacak projenin inşaat çalışmaları 2019 yılı itibari ile tamamlanma aşamasına getirildi. Merkezimizde 2020 yılında aktif bir şekilde özel sektörün ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitimlere başlanacaktır.

Kaynak: Karacadağ Kalkınma Ajansı, Şanlıurfa YDO

KAYNAKÇA

- TÜİK (2020a). "Tüketici Fiyat Endeksi", Sayı: 33870,
- TÜİK (2020b). "Yıllık İhracat Rakamları", https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/menu.zul
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2020). Yatırım Teşvik İstatistikleri, https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/yatirim-istatistikleri/mi1304021615
- TOBB (2020). "Kurulan – Kapanan Şirket İstatistikleri", http://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php
- TÜİK (2020c). " Konut Satışları", Sayı: 33883,
- DHMİ (2020). https://www.dhmi.gov.tr/sayfalar/istatistik.aspx
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2020). http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9851/turizm-istatistikleri.html
- Vergi Gelirleri (2020), https://muhasebat.hmb.gov.tr/iller-itibariyle-merkezi-yonetim-butce-istatistikleri-2004-2019.
- Bankacılık verileri (2020), https://www.bddk.org.tr/bultenfinturk
- TÜİK (2020d). "İşgücü İstatistikleri", Sayı: 33784 , Sayı:33790,
- SGK Verileri (2020), http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik
- Esnaf ve İşyeri Verileri (2020), https://www.tesk.org.tr/view/mevzuat/goster.php?Guid=902743d2-11e2-11ea-9eaf-000c29b32a85